

פיתוח תעסוקה בפריפריה

הרצאתו של דורון שטיין, שותף, מנהל
מגזר התיישבות, BDO זיו האפט

”מאות משפחות לנחו את
שטחי החקלאות...”

החקלאות תעלם? האם נפסיק לאכול פירות וירקות?

מי יהנה מהעדר חקלאים?

חקלאות

- ◀ חקלאות - החלשות עקב פערי מחיר גבוהים מדי בין החקלאי לצרכן. שינוי תפיסת החקלאים - שליטה על שרשרת הערך.
- ◀ הפיכת החקלאות להיי-טק כדי להחזיר חברים ועובדים לעסוק בה. התייעלות בעבודה, באיסוף-מיון-אחסון וקירור. מערכים לוגיסטיים במתחמים אזוריים - מפעלים אזוריים. הקמת מערך שיווק והפצה - עד לחנות/רשת.
- ◀ הכרזה על חקלאות כתעשייה - יצוא מעל 25% יזכה בהטבות מס של מפעל מועדף. סבסוד החקלאות בדומה לאירופה (20%) - ישירות או דרך המים. עידוד מעבר לחקלאות אינטנסיבית בחממות. מענקי מו"פ לפיתוח זנים חדשים ותהליכי גידול.

תעשייה ומסחר

- ◀ חוק עידוד השקעות הון - רק לאזורי תעשייה ולא בקיבוץ. "מכה" אך מסר ברור מה לעשות.
- ◀ הקמת מתחמי תעשייה - אזוריים, מקבילים למפעלים האזוריים. ניצול שטחים של המפעלים שלא צלחו.
- ◀ מענקי מדינה למעבר המפעל לטכנולוגיה חדשנית.
- ◀ הקמת מתחמי הייטק - החברים שנקלטים רוצים היי-טק - וזה מה שיהיה. מתחמי תעסוקה ולא תעשייה - שילוב של תעשייה, מסחר, היי-טק, שירותים ואף אזורי בילוי/מזון. פארק תעשייה קיסריה כדוגמא.

תעשייה ומסחר

- ◀ מדיניות הממשלה מעודדת יבוא - דולר/יורו זולים מגבירים יבוא ומקטינים כדאיות יצוא.
- ◀ כניסת קיבוצים לעולמות המסחר/יבוא, ברמה הסיטונאית - שינוי DNA - יותר יבוא, ייצור בחו"ל, פיתוח בארץ וכן הרכבה או תכלול ופחות תעשייה.

תשתיות - הביצה או התרנגולת?

רכבת, כבישים, שדות תעופה

- ◀ פריסת רכבות היא מפתח להגעת אוכלוסיה אל הפריפריה אך גם הפוך.
- ◀ שדה התעופה רמון בערבה הוא דוגמא למשיכת כוח תעסוקה לערבה.
- ◀ התשתיות באות לפני האדם.
- ◀ מדוע בונים שכונת מגורים לפני כבישים, מתחמי חינוך ותחבורה?

השינוי בקיבוצים

- ◀ משפחות מגבירות את המעבר לנגב, לגליל - הממשלה מוכנה לסבסד מעבר לבקעת בית שאן.
- ◀ איכות החיים בקיבוצים היא הגבוהה ביותר - יש לקבוע מחיר קרקע אפס בפריפריה, או מחיר סימלי, לרבות פיתוח.
- ◀ משפחה תעבור רק אם יתקיימו: איכות חיים מגורים וחינוך, תעסוקה לשני מפרנסים, ותשתית של כבישים, רכבות ושדות תעופה.
- ◀ גידול אפשרי בקיבוצים - לפחות 150 משפחות לקיבוץ, בהתאם לתמ"א 35.

השינוי בקיבוצים

- ◀ בערבה, נגב מערבי ודרומי - אין בית פנוי, אך אין מקומות תעסוקה. יש להקים לאס ווגס בערבה.
- ◀ משפחות חדשות מביאות עסקים להם ניתן לספק שירותי הנח"ש, ראיית חשבון, תכנית עיסקית, ליווי בנקאי, אגש"ח יזמים, מענקים ותמריצים, מענקי מו"פ. הנח"ש של הקיבוץ יכולה להפוך לעסק המעניק שירותים אלה כשם שמטבחים קיבוציים הפכו למסעדה וספק מזון לדיור מוגן ובתים סיעודיים, תיירות ותעשייה.
- ◀ קיבוצים משקיעים - עודפי מזומנים יושקעו גם בעסקים - שילוב בעלות של הקיבוץ עם חברים.

תפקיד הרגולטור - יצירת תנאי תעסוקה

- ◀ הטבות מס למפעלים, חקלאות וכן תעשייה וחקלאות מחליפת יבוא.
- ◀ אירלנד הפכה מוקד משיכה. ודאות ההטבות לפחות ל 10-15 שנים. עסקים מחו"ל.
- ◀ קמפיין משרד הכלכלה והאוצר - העברת עסקים תמורת הטבות. מענקים לעובדים שיעברו עם העסקים.
- ◀ שינוי נהלים של רשות המיסים שלא לתקוף עסקים מעורבים. מספיק טוב שילוב של יצוא עם תחליפי יבוא.

תפקיד הרגולטור - יצירת תנאי תעסוקה

- ◀ חוק עידוד השקעות הון צריך לתמוך בתעשיית יצוא, חקלאות יצוא, החלפת יבוא והכל בשקלול גורם תעסוקה. היום - תעסוקה אינה מהווה חלק מאמות המידה של החוק.
- ◀ בקיבוצים באזורי ביקוש - הגדלת אחוזי הבניה לבניה רוויה בצורה מידתית - בניה בקומות.
- ◀ השקעות המדינה בכבישים ורכבות, הגירה לפריפריה, הגדלת ההיצע של בתים למימדים מספקים. פוטנציאל מספר הדירות בקיבוצים - מעל 120 אלף יחידות, ללא קומות.

יזמים - מה חדש?

כמה יזמים יש בממוצע בכל קיבוץ?

10 יזמים עד 120 יזמים. יותר יזמים בקיבוצי מרכז. הכמות עולה עם מידת ההפרטה.

מהו מספר היזמים בכלל הקיבוצים?

כ-4000 יזמים.

מהי ההכנסה הממוצעת של יזם, של נקלטים חדשים?

- 50% עוסקים פטורים
 - 40% עוסקים
 - 10% חברות
 הכנסה הממוצעת של עוסקים פטורים כ-50 אש"ח בשנה
 עוסקים הכנסתם הממוצעת 180 אש"ח
 חברות 300 אש"ח
 כ-75 אש"ח של הכנסה ממוצעת של יזם, הכנסה ממוצעת של כ-75 אש"ח ליזם.

מהם המקצועות העיקריים של נקלטים חדשים?

שכירים במקצועות היי-טק וטכנולוגיה כ-80%, היתר מקצועות חופשיים בכל תחומי העיסוק.

היבטי מיסוי

- ◀ יזם כענף.
- ◀ יזם הפועל כעצמאי עם ניהול ספרים ומיסוי בקיבוץ.
- ◀ יזם הפועל ישירות מול רשויות המס.
- ◀ חברה בע"מ למי שהכנסתו עולה על 350 אש"ח, או שותפים חיצוניים.
- ◀ אגודת יזמים.

תודה רבה!